

HATÁRTALANUL!

Szászföld a magyar történelem tükrében

(2022.05.04-08.)

Szakmai úti-beszámoló

A hat évfolyamos képzés harmadik évében járó, 9. évfolyamos diákok számára a határon túli kirándulás egyszerre jelentett közösség összekovácsoló és kulturális élményekben gazdag eseményt. A romániai Szász régió lenyűgöző és egyben hiteles történelmi kordokumentumnak tekinthető építészeti, kulturális emlékei bizonyítékai a nemzetiségek évszázadokon át tartó békés együttélésének és a kölcsönös egymásra utaltságának. A történelembökönyvekből ismert helyszínek meglátogatása tapinthatóvá tette számunkra a múltat. A diákok 80%-a korábban nem járt Romániában, de a többség még egyáltalán nem járt külhoni magyar lakta területeken, így számukra különösen jelentőséggel bírt, hogy a Román-Magyar határtól több száz kilométerre magyarul beszélő honfitársaink élnek. Személyesen szerezhettünk benyomást a Székelyföld határán élő magyarság hagyományairól, a magyarsághoz való tartozásuk megélésének lehetőségeiről, nehézségeiről. Mindemellett a kirándulás során ismereteket szereztünk a szászok sok évszázados építészeti munkásságáról, kulturális hagyományairól. Gazdag, értékteremtő munkájuknak megannyi lenyűgöző nyomát láthattuk.

Kiemelt programként tekintettünk a külhoni szegény sorsú magyar gyermekek felkarolásában, oktatásában óriási feladatot vállaló Dévai Szent Ferenc Alapítvány meglátogatására. Az utazást megelőzően felvettük a kapcsolatot az Alapítvány munkatársaival. Személyesen ugyan nem volt szerencsénk találkozni Bőjte Csaba ferences atyával, de az Alapítvány munkatársaitól személyesen ismerhettük meg az Alapítvány gyermek mentő missziójának munkáját. A látogatás végén átadtuk az Alapítvány támogatására gyűjtött több doboznyi ajándékunkat.

Az eredetileg tervezett programhoz képest kisebb változtatásokra volt szükség a szálláshely változása, ill. az időjárás kedvezőtlen alakulása miatt (Fájó szívvel mondtunk le a hóhelyzet miatt lezárt transzfogarasi kirándulásról).

A megvalósult öt napos program főbb eseményeinek összefoglalója.

1.nap. Budapest-Marosillye–Déva–Nagyszeben

Első állomásunk a korábbi évszázadok egyik legjelentősebb települése volt, Marosillye. Itt található a 17. században még hatalmas kiterjedésű vár egyetlen megmaradt bástyája, az ún. Vörös Bástya, ahol Bethlen Gábor erdélyi fejedelem született. Innen az utunk a Dévai Szent Ferenc Alapítvány bentlakásos gyermekotthonába vezetett, ahol találkoztunk az ott élő

diákokkal és megismerkedtünk az alapítvány munkájával. Majd felmáztuk a magos Déva várához, amely a felújítás miatt csak korlátozottan volt bejárható. Azért a túra megérte, mert a várból csodaszép kilátás tárult a Maros völgyére és az Erdélyi-érchegység vonulataira.

2.nap: Nagydisznód – Kisdisznód – Szelistye -Astra Falumúzeum – Nagyszeben

Nagydisznódon át haladva (egy fénykép erejéig azért megálltunk) elértük Kisdisznódot, ahol felfedeztük a századok legrégebb épített örökségének számító Hegyi templomot, amely a 12-13. század fordulóján épülhetett, és tiszta román stílusú építmény, bélétes kapuzattal. Utunk innen a Mikszáth Kálmán szelistyei nőkről híressé vált művéből ismert Szelistyére vezetett, ahol rendhagyó módon, a román kultúrával ismerkedtünk. A 18. században Erdély 14. legnagyobb településének számító település a kezdetektől román falu. Megnéztük a város műemléknek nyilvánított történelmi központját és igyekeztünk megkeresni a különbségeket az itt látott román építészeti modellt, valamint a magyar és szász stílusok között. Innen buszra szállva a Nagyszeben mellett található skanzenbe, az Astra Falumúzeumba mentünk, amely egy csaknem 1000 ha-os területen fekvő rezervátum. 340 falusi ház látható itt, melyeket az ország különböző tájairól hoztak ide, eredeti szobabelsőket, falusi kisiparosok gépeit, és hajdani szállítóeszközöket láthattunk bennük. A körülbelül 2 órás program után Nagyszebenben, Erdély szász fővárosában tettünk egy csodálatos sétát. Megnéztük a lenyűgöző evangélikus templomot, majd a felújított Fő tér nevezetességeit kerestük fel. Itt találtuk a Hazugok hídját, a Brukenthal Palotát, az evangélikus templomot, katolikus templomot, Céhlegények házát és a Mészárosok házát is. Az első két napi szállásunk Nagyszebenben, egy panzióban volt, ahol a jó koszt és kvártély mellett a szállásadónk vendégszeretetét is élvezhettük.

(Erre a napra esett volna a transzfogarasi kirándulás, amiről sajnos le kellett mondanunk, mert a hatóságok a hóviszonyok miatt az odavezető utat lezárták.)

3.nap: Medgyes – Berethalom – Keresd – Segesvár

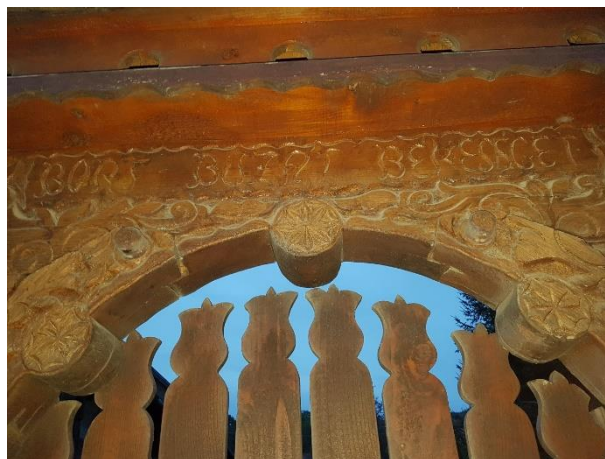
Délelőtt látogatást tettünk az egykoron székelyek lakta szász városban, Medgyesen. Megismerkedtünk Medgyes hangulatos óvárosával. Következő úti célunk a közeli Muzsna település lett volna, de az odavezető úton folyó útfelújítási munkálatok miatt – az idegenvezetőnk javaslatára - az ottani erődtemplom helyett a Berethalmi erődtemplomot látogattuk meg. A templom, a benne található nagyméretű szárnyasoltárral, érdekes épületeivel, belső berendezéseivel méltán került be az Unesco világörökség épületeinek sorába. A nap további részében először Keresdre látogattunk, felkeresve a Bethlenek ősi várkastélyát, amely Erdély egyik legszebb reneszánsz alkotása, de különleges a gótikus várkapornája is. A felújítás alatt álló várát a Bethlen család 50 évre a Dévai Szent Ferenc Alapítvány gondozásába helyezte. A vár gondnoka, egyben a helyi idegenvezetőnk kimerítő tájékoztatást adott, a vár alapos bemutatását nyújtotta a csoportnak. Utunk innen Segesvárra vezetett, ahol a szintén világörökség által óvott középkori városrészt néztük meg alaposabban. Felmentünk a citadellába, megtekintettük a híres óratornyot és a Petőfi emlékművet is. Ezen a napon a szálláshelyünk Bögözön, egy kis székely faluban volt. Vendéglátóink jóvoltából a székely kulinariásba is belekóstolhattunk 😊. A faluban tett esti séta során számos székely jellegzetesség volt felfedezhető, úgymint a házak homlokzatán látható székely-magyar

rovásírás, a székely kapuk vendégváró-marasztaló felirata vagy a temetőben sok sírhanton állított emlék, a jól ismert kopjafa.

4.nap. Bögöz–Töröcsvár–Brassó–Prázsmár–Bikfalva

Az utolsó előtti napra igazi „csemegék” jutottak. Töröcsvár még azok előtt is ismert volt – ha máshonnan nem, akkor a történelemkönyv lapjairól – akik még nem jártak korábban Romániában. A várat Nagy Lajos király parancsára építették, hogy az ide helyezett őrséggel visszaverhessék a Töröcsvári-szoros útján gyakorta betörő zsákmányra éhes havasalföldi csapatok támadását. Dracula vára ma is az egyik leglátogatottabb úti cél mind a külföldiek, mind a helyi kirándulók körében. Itt emlékeztünk meg arról is, hogy amikor II. Rákóczi György harmadszorra is Erdély fejedelme lett, Mikes Mihály seregével éjjel váratlanul megjelent a vár alatt, székely katonái megmászta a falakat, és Töröcsvárat elfoglalták.

Töröcsvár után Brassó felé vettük az irányt, hogy sétát tegyünk a szászok egykor legnépesebb és legjelentősebb településén, amely temérdek csodálatos látnivalót tartogatott számunkra (Városháza, Fekete templom, a Katalin-kapu). A mindig is vegyesen, szászok, magyarok és románok lakta Brassóban ma is jelentős magyar kisebbség él. A városban, fakultatív program keretében lehetőség volt kinek-kinek érdeklődése szerint tovább ismerkedni a várossal vagy libegőre szállni és a magasból megcsodálni Brassót és környékét. Elhagyva Brassót, a szállás felé vezető út az UNESCO világörökség részeként elismert prázsmári erődtemplom mellett vezetett el, ahol módunk nyílt megismerni a kuruc-labanc csatározások egykori színterét, ill. a 1848-as háromszéki honvédek bázisát. Az utolsó szállásunk is egy, a Székelyföld határán található településen, Bikfalván volt. Bár a kellemesen elfáradt vándornak estefelé már jólesett volna a pihenő, de azért még egy kis séta a településen kívánkozott a nap végére. A millennium évében épült Nép-iskola mellett elhaladva az egyik székelykapu felirata megállásra készítetett. De nem csak a hely szelleme, hanem a porta ura is maradásra bírta az ide tévedőt...szó szót követett és már a konyhában ült a vándor és vendéglátója, kezükben egy kis pohár jófajta pálinkával. Aztán előkerült egy szelet kovászos kenyér, mellé kézzel gyúrt sajt, mert így illik, ha vendég jön a házhoz. Szabadkozom, hogy már épp estebéd után vagyok, de nem illik megsérteni a házigazdát, hát elfogadom. Hogy jobban csússzon, megtelik a pohárka is egy újabb adag szilvapálinkával. Kicsit beszélgetünk még és én már búcsúznék, mikor kezembe adott egy darab sajtot és egy pár kolbászt, útravalónak... ekkor vált bizonyossággá számomra, hogy a fölirat a kapu fölött nem csak három szó, hanem egy derék székely ember szívből jövő üzenete:

BORT, BÚZÁT, BÉKESSÉGET!

5.nap. Bikfalva-Vajdahunyd–Budapest

A hosszú hazafelé vezető út még egy csodálatos helyszínt tartogatott, mégpedig a Vajdahunyd várát. A „Várak királyát”, a Hunyadi-Bethlen várkastélyt látogattuk meg. A Hunyadi család vajdahunydai várkastélya a 19. században már a magyar nemzet építészeti ereklyéjévé vált. (Az 1896-os millenniumi ünnepségek, a honfoglalás emlékére készítették el mását, a Vajdahunyd várát Budapesten.) A vár minden zugának bejárása, a történelmének megismerése, méltó befejezése volt az 5 napos, közel 2000km-es útnak, ami - jó értelemben véve – kulturális „sokk” volt mindenki számára.

MEGVALÓSULT MAGYARORSZÁG
KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL

2022.

